

2. Нездоймінов С.Г. Наукова парадигма підприємництва в економічній системі туризму. *Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому*. 2008. №12. С.54-60.

3. Policy Brief: COVID-19 and Transforming Tourism. URL: <https://tourlib.net/covid19/covid19-tourism.pdf>.

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПОШИРЕННЯ РЕСУРСІВ ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

М. В. Мельник

melnikmaxim94@gmail.com

*кафедра туризму Львівського державного університету фізичної культури
імені І. Боберського, м. Львів*

Львівська область була та залишається найбільш популярною серед туристів, незважаючи навіть на стан війни. Передувало цьому те, що з початком повномасштабних бойових дій велика кількість населення перемістилась у західні регіони України, де є більш безпечно. Однозначно, багато різноманітних факторів вплинуло на збереження та розвиток туризму на Львівщині, але одними з основних чинників є щільність населення та багатство туристичних ресурсів. Люди попри війну, військовий стан та нестабільну ситуацію у країні продовжують користуватись різноманітними туристичними послугами, що і у теперішніх умовах підштовхує нас до дослідження та розвитку туристичних ресурсів Львівської області, а також виокремлення нових і перспективних видів туризму.

Одним із видів туризму, що набуває популярності серед туристів у Львівській області є пригодницький туризм. За технологічно-організаційними особливостями виділяють такі види пригодницького туризму як спортивний (водний, пішохідний, гірський, лижний, велосипедний); екстремальний (водний, повітряний, гірський, пішохідний, екзотичний); спелеотуризм; мисливство; сафарі; спортивна риболовля тощо [1]. Завдяки поєднанню у собі багатьох напрямів туристичної діяльності, пригодницький туризм змушений задовольняти різнопланові потреби туристів, що потребує значних і різноманітних туристичних ресурсів на певній території.

Щоб краще зрозуміти, які пригодницькі туристичні ресурси може запропонувати Львівщина туристу, давайте розглянемо декілька визначень терміну «туристичні ресурси». На думку Любіцевої О.О., туристичні ресурси – це частина туристично-рекреаційного потенціалу певної території, яка включена до складу туристичного продукту і підлягає реалізації з туристичною метою [2]. У Законі України «Про туризм» (№325/95 від 15.09.95) подано таке визначення: «туристичні ресурси – сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів відповідної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста». На думку вчених М. Мальської та Н. Паньків, туристичний ресурс – категорія, що повинна володіти достатньо чітким понятійним та економічним змістом з точки зору організаторів туризму чи територіального управління,

задля уникнення непорозумінь та двозначності при їхньому використанні та створенні [3].

Варто також зазначити, що поняття «туристичні ресурси» часто прирівнюють до поняття «рекреаційні ресурси». Якщо поняття «рекреаційні ресурси» включає туристичні об'єкти (засоби розміщення і харчування, музеї) та явища природи, то поняття «туристичні ресурси» істотно ширше і розповсюджується також на економічні, фінансові, трудові, виробничі, соціальні, інфраструктурні ресурси, що можуть бути використані для організації туристичного господарства. Поняття «рекреаційні ресурси» і туристичні ресурси необхідно розглядати як взаємодоповнюючі (взаємозамінні). Тому багато науковців, не бажаючи займатись розподілом категорій «туристичні ресурси» і «рекреаційні ресурси» широко використовують поняття «туристично-рекреаційні ресурси» як сукупність природних та штучно створених людиною об'єктів, необхідних для формування туристичного продукту [3]. На сьогоднішній день існує безліч класифікацій, структур, як туристичних ресурсів так і туристично-рекреаційних ресурсів. Для загального аналізу наявності туристично-рекреаційних пригодницьких ресурсів поділимо Львівську область на природні райони, які мають різну геологічну будову, рельєф, висоту над рівнем моря.

На території області виділяють п'ять природних районів – гірські Карпати на півдні, до них прилягає Передкарпатська височина, Подільська височина (плато) – в центральній частині, Мале Полісся і Волинська височина – на півночі. Територіальне поширення ресурсів нерівномірне, що дає можливість створювати як різні туристичні маршрути так і тури, у яких туристи матимуть змогу комбінувати піший та водний туризм, спортивну риболовлю та мисливство, гірський та повітряний туризм, і пригодницький туризм в цілому.

Розглянемо детальніше, що пропонує Львівська область для пригодницького туризму. У межах гірської частини регіону пропонується піднятися на найвищу вершину Львівщини г. Пікуй (1405м), відвідати меморіал пам'яті січових стрільців на г. Маківка (958 м), на мальовничі хребти Парашки (1271 м), Тростяна (1235 м), Зелем'янки (1167 м). Привабливими для туристів є виражені гірські хребти: Верховинський, Вододільний, Розлуцький, Сянський, Високий Верх. Цей гірський район також придатний для гірськолижного туризму. На його території розташовано 4 гірськолижних курортів: Славське, Плай, Тисовець, Розлуч.

Славське – центр гірськолижного туризму Львівщини. Має декілька канатних та бугельних доріг та багато лижних пунктів оренди спорядження. Курорт має зручне автомобільне та залізничне сполучення. У Славську діє чимало готелів, турбаз, вілл, садиб, закладів харчування. Найбільшою крісельною дорогою є Тростян (1235 м). Стосовно курорту Плай, на його території розташовано 2 підйомники довжиною 1200м. та бугельний витяг. Для лижників пропонується 5 спускових трас різної складності (3 червоні, 2 сині та чорні у верхній частині гори).

Останні декілька років, великим попитом серед туристів на Львівщині стали користуватися сплави по гірських річках. Полегшені одноденні маршрути

пропонуються по р. Стрий, під час яких відкриваються краєвиди на г. Парашка та скелі Тустань, більш екстремальні тури – по р. Опір. Маршрут по р. Опір наповнений порогами, його категорія складності є третьою з шести можливих. Також пропонуються комбіновані маршрути по р. Дністер, та р. Солокія, де окрім водного туризму, може додатися як пішохідний так і велосипедний, що у комбінації і створює незабутні пригодницькі враження.

Великим здобутком Львівщини є розвиток велотуризму. Для туристів у пошуках пригод пропонується безліч велотурів та велоекскурсій. Основні з них пропонуються у районах Подільської та Передкарпатської височин, а також м. Львів. Серед основних велоекскурсій можна відзначити такі: від Підзамча до Старого Села; замки «Малої Підкови»; замки «Золотої Підкови»; Галицька провінція; Заповідними шляхами Львівщини; екстремальний тур для «веломазохістів»; Сколівські Бескиди та інші. Ці маршрути можуть бути як одноденними так і багатоденними, а також можуть комбінуватися з іншими видами туризму, такими як гірський, пішохідний, водний.

Великим попитом донедавна користувався такий вид пригодницького туризму як повітряний. Саме стрибки з парашутом стали одним із активних одноденних турів для любителів пригод. Парашутний спорт найкраще представлений у м. Городку (30 кілометрів від центру Львова, на аеродромі Цунів). За один день (субота чи неділя) турист пройде медкомісію, тригодинний інструктаж з практичними заняттями на тренажері, оформить страховий поліс. Ще стільки ж часу займе підгонка спорядження та безпосередньо стрибок з висоти 900 метрів. На цьому ж аеродромі можна політати з інструктором на спортивному літаку Як-52.

Доцільно звернути увагу і на нові вподобання туристів, що полюбляють пригодницький туризм. Однорідні та любителі екстриму створили комерційний сайт «Твоє – Фабрика Емоцій», завдяки якому вони пропагують екстремальний відпочинок у м. Львові та по усій Львівщині. Ось деякі нові напрямки пригодницького туризму, які доступні вже зараз: політ на літаку над Карпатами, майстер-клас зі стрільби, прогулянка на багі по Карпатах, Roller Coaster, екстремальний дрифт, роуп-джампінг, прогулянки на квадроциклах, Bike Zip та ін. [4].

Проаналізувавши наявні туристичні маршрути та тури, карти туристичних об'єктів, етнографічні, екологічні, ландшафтні та інші карти, можна дійти висновку, що наявні туристично-рекреаційні ресурси для розвитку пригодницького туризму у Львівській області є вагомими, та мають значний потенціал.

Список використаних джерел

1. Коваль П. Ф., Андреева Г. П. Теоретичні засади пригодницького туризму. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2018. № 6. С.32-38.
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ : Альтерпрес, 2003. 436 с.
3. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с.

4. Екстремальні розваги у Львові, Розваги Львів ✓ □ активний відпочинок! Інтернет-магазин подарунків - Купуй подарунковий сертифікат онлайн.
URL: <https://www.tvoeshop.com/extreme-lviv/>

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ТУРОПЕРЕЙТИНГУ

Г. І. Михайліченко

h.mykhailichenko@knute.edu.ua

В. О. Лисяна

v.lysyana@knute.edu.ua

кафедра туризму та рекреації

Державного торговельно-економічного університету, м. Київ

Вивчення туризму в сучасних умовах максимально звертається до прикладних бізнес аспектів маркетингу та менеджменту. Туроперейтинг 2020-их років слухає і чує свого споживача. З цієї причини в управлінні максимально залучаються цифрові технології, передусім CRM системи налагодження та контролю взаємовідносин з клієнтами, впровадження автоматичних інструментів – «помічників» користувачів, що в свою чергу формує комфортний для обох сторін віртуальний сектор збуту турпродуктів.

У XXI сторіччі система управління туроперейтингом активно фокусується на цифровізації бізнес-процесів, адже керувати бізнесом легше за умови контролю основних операційних дій в одній автоматизованій базі даних, що дозволяє тримати контакт зі споживачами, посередниками та постачальниками, швидко обробляти продажі, керувати бронюваннями з будь-якого пристрою та надавати своїм споживачам безперебійні послуги в Інтернеті, розширюючи можливості за рахунок актуальних оновлень.

Ринок для туроперейтингу поділено на два канали доступу до даних для організації діяльності. OTA(Онлайн туристичне агентство) або IDS (Інтернет системи бронювання), або ADS (Альтернативні системи бронювання) та GDS (Глобальні системи бронювання) – це електронні (найчастіше, хмарні) рішення для бронювання турів і заходів, які дозволяють туроператорам та турагентам організовувати бізнес за допомогою інтегрованих платформ, що включає етапи від продажів, фінансів до управління мультибрендовими пропозиціями. Прикладами GDS є Amadeus, Galileo, Sabre, Woldspan.

Проте довгий час інтерфейс GDS був незручних для користувачів, адаптація до його використання займала у агентів досить значний час на вивчення. Попит на послуги туризму змінився і на початку 90-х років XX сторіччя світу було запропоновано альтернативу GDS та, в свою чергу, перешкоду діяльності туроператорів – ADS. Кожен користувач ADS міг самостійно зробити вибір потрібного йому готелю (вивчивши актуальні та перевірені відгуки) та тип номера на чітко визначені дати, забронювати свій запит у режимі реального часу за гнучкими цінами, використати акційні пропозиції, та миттєво отримати підтвердження на адресу своєї електронної пошти. Найпопулярнішими серед таких онлайн платформ є Expedia.com, HRS.com, Skyscanner, Booking.com, Hotels.com тощо [5].